

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

03 жовтня 2019 року

Веде засідання Заступник Голови Комітету КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня. Ми розпочинаємо засідання Комітету з питань економічного розвитку. У нас, як мені підказує секретаріат, є кворум. Так, правильно?

_____ . 9 людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, 9 членів комітету присутні. Тому ми можемо розпочинати наше засідання.

Для початку я пропоную затвердити порядок денний нашого сьогоднішнього засідання. А саме у нас одне питання: проект Постанови Верховної Ради України про Програму діяльності Кабінету Міністрів України.

Пропоную затвердити даний порядок денний. Прошу голосувати. Хто – за? Одноголосно. Дякую.

Пане Скорик, ви ж підтримуєте затвердження порядку денного? А, вибачте, да. Значить, одноголосно, дякую.

Я пропоную, оскільки питання таке дуже вагоме, я пропоную встановити регламент, як ми будемо його розглядати. Я спочатку хотів би надати слово уповноваженому представнику комітету для короткої доповіді. І потім я пропоную робити наступним чином: встановити регламент по 3 хвилини, не більше трьох хвилин на запитання і не більше трьох хвилин на відповіді. Оскільки в нас члени уряду тут присутні, думаю, що представляти нікого не треба, всі всіх знають, так. Значить, щоб ми закінчили не опівночі хоча б, добре? Всі погоджуються колеги члени комітету?

Тоді прошу, Роксолана Андріївна Підласа, відповідальний член комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, доброго дня. Як ви знаєте, Кабінет Міністрів надіслав на розгляд Верховної Ради України програму діяльності Кабінету Міністрів, яку ми повинні розглянути. Як член комітету, відповідальний за підготовку питання, я детально ознайомила з програмою та можу сказати, що вона поділена на 3 важливі блоки.

Перший блок – це розвиток людського капіталу, зокрема освіта, медицина, наука, спорт та культура.

Другий блок – це розвиток економіки, зокрема впровадження реформ, які дозволять нам поповнити бюджет та створення інституційних правил, які допоможуть залучити інвестиції.

А також третій блок – це євроінтеграція, безпека та комфорт життя громадян, зокрема нова армія, повага та гідне життя для ветеранів, "держава в смартфоні" та безпека для бізнесу.

Уряд пропонує нам наступну модель, яку ми вже чули в різних засобах масової інформації, але я підтверджую, це закладено у програмі, що 70 відсотків доходів держави ідуть на розвиток і 30 відсотків доходів держави на соціальне забезпечення та боротьбу з бідністю. Програма уряду, за оцінками Кабінету Міністрів, допоможе створити 1 мільйон робочих місць, підвищити прожитковий мінімум до 4 тисяч 200 гривень, створити систему медицини, в якій сімейний лікар або фельдшер знаходиться не далі ніж за 7 кілометрів прибуття швидкої, 10 хвилин у місті та 20 хвилин поза межами міста і так само має приїжджати поліція. Це буде відбуватися за рахунок балансування бюджету та забезпечення економічного зростання шляхом малої та великої приватизації, продажу проблемної заборгованості в банках, легалізації азартних ігор та від земельної реформи, при цьому уряд нам говорить, що податки підвищуватися не будуть. Це, якщо коротко, про програму діяльності уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роксолана Андріївна.

Шановні члени комітету, пропоную далі, оскільки, я думаю, що всі мали можливість ознайомитися безпосередньо з текстом документа, я пропоную не витрачати час на доповідь уряду з цього приводу, я пропоную перейти одразу до запитань членів комітету і потім інших запрошених колег до представників уряду.

Пане Колтунович, у вас, бачу, питання, прошу вас. Нагадую, 3 хвилини, регламент на запитання – до 3 хвилин, і такий самий на відповідь.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я, по-перше, вітаю членів Кабінету Міністрів України. Ми на комітеті, якраз у нас є домовленість попри те, що ми представляємо різні політичні партії, ми все-таки намагаємося рухатися в руслі конструктиву.

У мене буде запитання, безумовно, до міністра економіки. Цікавлять параметри щодо промислового виробництва, адже в програмі я не знайшов жодних моментів, які стосуються промислового виробництва, я вам скажу навіть відверто, через пошук таких слів немає, і я був дуже здивований. Це перше.

Друге. Якщо ми помиляємося, то ви нам надайте, будь ласка, тоді номінальні обсяги промислового виробництва і куди ми взагалі рухаємося в цьому напрямку. Це важливе питання.

Другий момент. Є питання, що стосується експорту. Чесно кажучи, воно теж виглядає дещо дискусійним, якщо не сказати більше. Тому що вдвічі зростання експорту, це з 47 десь до 94 мільярдів доларів, але ми розуміємо, які у нас зовнішньоекономічні виклики, ризики, і ми розуміємо, яка є конкуренція на ринках Європейського Союзу, ми знаємо, де ми знаходимося на зовнішніх ринках на сході. Це важливий момент, за рахунок чого ми зможемо зрости, а ще, найголовніше, підвищення конкурентоспроможності. Тому що промисловий безвіз, який ми прийняли,

ми ж розуміємо, що ми не модернізували промислово виробництво, а виключно прийняли ці правила.

І третє, на завершення, буде питання, безумовно, до міністра фінансів. Стосується питання бюджетної децентралізації, а в контексті частки доходів місцевих бюджетів, міжбюджетних трансфертів. Я, чесно кажучи, був трошечки розчарований програмою, тому що навіть ті макропрогнози, які ви готуєте, чи консенсус прогноз Мінекономрозвитку, чи ваші аналітичні звіти Мінфіну, вони подають конкретні розрахунки, тут цих цифр не було. Можливо, ви зараз надасте інформацію, як зміниться ця частка в умовах децентралізації. Тому що де-факто мають збільшуватися і доходи місцевих бюджетів, частка міжбюджетних трансфертів, ми бачили, в цьому бюджеті вона зменшилась. Це буде третє запитання.

А я не знаю, хто один уповноважений доповідати від уряду щодо ВВП і так далі. Хто один це буде? Це вам запитання?

ПІДЛАСА Р.А. Міністр економіки уповноважений доповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По контексту зрозуміло, що перші два питання до пана Тимофія Милованова. І третє питання до пані Маркарової.

КОЛТУНОВИЧ О.С. І останнє. Я просто чому уточнив, тоді буде останнє теж до міністра економічного розвитку.

Є питання продажу земель чи запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення. І там є ряд ризиків, які якраз стосуються питань фінансово-економічного характеру. Це що стосується розпорошення цілісних комплексів земельних і так далі, воно знижує інвестиційну привабливість. Як ми будемо долати тут виклики, вони, безумовно, є. І чи ви розраховуєте, що у нас темпи зростання ВВП у нас можуть бути нижчими, тому що у нас не відбудеться ні земельна реформа, не відбудеться приватизація в тому обсязі, який є?

Я намагався максимально конструктивно і по суті, тому я буду дякувати також за цифри і за по суті відповіді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Три хвилини.

МИЛОВАНОВ Т.С. Відповідати, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

МИЛОВАНОВ Т.С. О'кей. Добре.

Дивіться, перше, про промислове виробництво, так. Ми не концентруємося на певних галузях там, наприклад, чи навіть на компаніях. В програмі написано, перше – створення ринків, друге – створення пришвидченності ринку праці, третє – підвищення експорту. Якщо ви подивитесь, наприклад, на задачу 1 чи на задачу "експорт", ви побачите, що ми кажемо, що ми будемо підтримувати там топ-100 лінії продуктів, топ-20 ринків, так. Це є означає, що ми будемо підтримувати всіх, хто є більш ефективним. Тобто, якщо у нас розвивається якийсь напрямок, сьогодні, можливо, це буде промисловість, да. Але це може бути, що через три роки через структурні зміни в глобальній економіці чи всередині України це необхідно буде щось інше.

Так само про ринки. Ми говоримо про те, що ми маємо дати можливість українцю чи українському бізнесу працювати без обмежень, так. Коли ми говоримо про робочі місця, це, здається, 4 пункт в економічному блоці, коли ми обіцяємо, що ми будемо знижувати як би швидкість знаходження роботи для людини. Що це означає насправді? Це означає, що ми рівень безробіття обіцяємо знизити. Тому що швидкість знаходження роботи – це те, що називається природнім рівнем безробіття. За рахунок чого він може знижуватися? За рахунок того, що буде більше робочих місць.

Робочі місця створює будь-яка галузь. Але ми будемо підтримувати ту галузь чи ті компанії, які будуть створювати більшу кількість робочих місць і білих робочих місць.

Тому, якщо промисловість в, ну як, природно знаходиться в такий ситуації, що підтримка промисловості приводить до того, що там створюються робочі місця, ця підтримка і буде надана. Це стосовно виробництва.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Вибачаюся. Я може просто некоректно висловився. Я мав на увазі частку в структурі ВВП. Бо от навіть ви подавали в програмі, що там доля культурного креативного продукту, спорту і туризму зросте до 12-14 відсотків, я мав на увазі це. Що ви, наприклад, там частку промисловості...

МИЛОВАНОВ Т.С. Дивіться, у мене питання до вас. У нас дебати чи ми відповідаємо по черзі?

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я уточнюю.

МИЛОВАНОВ Т.С. Я теж буду уточнювати, і зараз це перетвориться на треш. Давайте не грати в ці прийомчики.

Тому я вам відповів, що ми не пишемо, там галузь чи кукурудзу ми будемо вирощувати, так, ми пишемо, що ми будемо підтримувати робочі місця, економічне зростання, швидкість знаходження роботи, експорт. А там вже, хто виграє, хто докаже, доведе уряду, що він має більше можливостей створити робочих місць, чи то буде жито, чи то будуть сади, ми не будемо це писати в програми, ми будемо дивитися на проекти і створювати робочі місця.

По експорту. Звичайно, експорт в два рази – це амбітно. Ваша пропозиція поставити менше. Ми з радістю поставимо менше.

Продаж землі. Ризики – насправді, це окрема розмова, про яку потрібно говорити. Але тому що ми не змінюємо права на оренду, тобто ми не розторгаємо, насправді, ми захищаємо їх. Це, насправді, дозволяє ці ризики і це такий баланс. Ціна на землю і інвестиції будуть зростати не так швидко, як би хотілося, але одночасно не буде порушення тих орендних угод. Сьогодні, по нашій аналітиці, середній строк угоди – 7 років, є більше, є менше, але я думаю, що ринок буде потроху змінюватися.

І найважливіше. Для зростання потрібні інвестиції. Якщо інвестицій не буде, то не буде зростання. І це, в принципі, потрібно нам всім.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Тимофію.

Пані Оксана, будь ласка.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

Шановні панове депутати! Щодо децентралізації. В проекті бюджету на 2020 рік у нас враховано зростання доходів місцевих бюджетів на 12 відсотків, це 465,6 мільярда, це те, що ми плануємо. Вони, звичайно, можуть бути перевиконані за рахунок власних надходжень і так далі.

Що стосується трансфертів ...бюджетних. Коли ви дивитесь на цей бюджет, вам здається, що трансферти зменшуються. Це не так. Я зараз поясню чому. Трансферти, які тут вказані, 151,1 мільярда місцевим бюджетам, насправді, це не вся сума, яка йде місцевим бюджетам. Тому що в наступному році ми плануємо, Міністерство охорони здоров'я, проводити далі реформу медицини. І, відповідно, вторинна ланка, яка в бюджеті цього року сидить як трансферти місцевим бюджетам, повністю весь цей ресурс, а це там близько 65, я зараз не пам'ятаю, але уточню, вам скажу, мільярдів, якщо я не помиляюся, разом піде через НСЗУ. Тому це перекласифікація так звана бюджетна і, насправді, ресурс місцевим бюджетам загалом в бюджеті 2020 року збільшується. Тому ні в якому разі децентралізація не зачіпається,

зростання закладене, ніяких змін щодо розщеплення не закладено, як і в цьому році, так і буде в наступному, і додатково ДФРР закладено всі один відсоток 9,5 мільярдів повністю в бюджеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Євгеній Шевченко.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Добрый день, уважаемые члены Кабинет Министров! Добрый день, члены экономического комитета. У меня не вопрос, у меня просто пожелание. Я в целом поддерживаю вашу программу. Мы как парламент, который вас родили, в смысле Кабинет Министров, обязаны вам дать доверие, время для этого. Если вас такая философия, идеология, значит мы должны вас поддержать.

Но у меня пожелание. В свое время не довелось общаться с великим человеком Кахой Бендукидзе, человеком, который в принципе сделал все реформы Грузии экономические, и он в принципе мне всю идеологию рассказывал, я ее полностью знаю: чем он дышал, чем жил. И такой был нюанс один - он мне говорит – что мы не сделали реформ в том месте, где мы очень сильно доверяли своим людям. Они нам так профессионально рассказывали, что это нужно делать именно так и кто они хорошие, что именно там мы его не сделали. Поэтому я и вас прошу быть более объективными. У вас в программе есть, в нашей уже теперь программе совместной такой пункт как безопасность бизнеса. До нас доходят сигналы как от бизнеса, так и от правоохранительных органов в том смысле, что в ДПС, как сейчас называется, ничего не поменялось. Что злоупотребление с НДС продолжается, блокируют налоговые накладные, дополнительные проверки устраивают и так дальше.

Вопросы "кошки-мышки" , кто за кем должен бегать и ловить там нас не устраивает, мы хотим кадровых решений, поэтому я вас очень прошу, обратите внимание, если что-то не поменялось... Я могу привести

доказательства даже людей с правоохранительных органов, которые мне это все говорят. Это очень важно, потому что когда мы шли на выборы, мы говорили людям, что мы поменяем страну, что этого не будет. Сейчас бизнес звонит, говорит: ничего не поменялось. Это влияет на наш имидж на всех: и Кабинета Министров, и фракцию нашу. Поэтому, пожалуйста, сигналы серьезные. Там работают схемы, люди просто уже подумают, ничего не поменялось, все хорошо. Обратите внимание на

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Скорик.

СКОРИК М.Л. Шановний пане головуючий, шановні колеги, шановні представники Кабінету Міністрів, перш за все я хочу наголосити на тому, що дуже з великою повагою відношусь до Кабінету Міністрів як до інституції. Для мене більшість нових облич, але от з пані Оксаною ми працювали в попередньому скликанні. Я працював як член бюджетного комітету.

Мушу сказати, що мені не подобається, чесно скажу, Оксана Сергіївна, бюджет, який ви надали до Верховної Ради, але я мушу сказати, що як професіонал ви найвищого гатунку.

Що стосується відповіді, от я щоб не перетворювати, як сказав шановний пан міністр економіки, на треш, я мушу додати дещо до питань свого колеги пана Колтуновича. Чесно кажучи, я не почув з вашої відповіді відповідь на питання, як ви будете відстоювати ринки, чим ми будемо замінювати втрату російського ринку за останні роки, як ці робочі місця будуть створюватися. Беручи до уваги, що питома вага промисловості в нашому ВВП досить і досить серйозна, я вважаю, що було б логічно, щоб був все ж таки окремий розділ стосовно промислової політики уряду, коли ми вже не маємо в цьому уряді міністерства промислової політики. Тому що Україна в 91-му році, коли розпочинала свою історію незалежності, була

одною з серйозніших індустріальних держав. І мені як громадянину, як народному депутату все ж таки не хотілося б втратити цього звання.

Друге питання стосується освіти. Я побачив, що ви плануєте в програмі скоротити на 70 відсотків державного фінансування вузів, там це чітко написано. І зробити, скоротити на 70 відсотків кількість вузів, тобто бюджетне фінансування... вузи, які отримують бюджетне фінансування.

Ні, там є чітко, я можу... я можу зараз повернутися до програми і процитувати. Я вважаю, і ви робите акцент на тому, що буде приділятися увага професійно-технічній освіті. Але згідно тій реформі, яку ви проводите, децентралізації, ви передали фінансування професійно-технічної освіти максимально на рівень міст. І як ви вважаєте, чи зможуть органи місцевого самоврядування забезпечити гідний рівень фінансування і забезпечити такий важливий стратегічний, я вважаю, це питання національної безпеки, питання професійної освіти наших громадян в масштабах держави.

І третє питання, якщо це можливо. Мені дуже цікаво, я перший раз спілкуюсь з міністром економіки, і Президент, і представники уряду вживають таке слово "лібертаріанство". І мені б... це одна була з ключових тез вашої програми, наскільки я розуміюся в цьому, лібертаріанство передбачає вихід держави з багатьох процесів. А це передбачає, скажімо, зниження, з врахуванням того, що у нас 4 тисячі гривень прожитковий рівень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Скорик, будь ласка, завершуйте...

СКОРИК М.Л. Як ви будете забезпечувати те, що держава нічого не буде контролювати? Вибачте, що я трошки перебрав...

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую дуже.

Перше. Про лібертаріанство. Я не лібертаріанець. Це перше. І це зрозуміло навіть по нашим позиціям, по тому, що як ми в ринку землі ми надаємо конкретні мотивації і фінансування, наприклад, малим фермерам.

Як сьогодні думає економіст з моїм тренуванням чи з моєю освітою про ринки? Він не думає там про протекціонізм чи про лібертаріанство, це ті слова, до речі, лібертаріанство чи протекціонізм, я вперше почув в Україні.

СКОРИК М.Л. Я чув від Президента сам...

МИЛОВАНОВ Т.С. Ні, ні це питання таке окреме, я не буду, я за себе говорю. Економіст сьогодні дивиться таким чином, там, де ринок працює краще за державу, там має працювати ринок. Там, де держава працює краще за ринок, має працювати держава.

Далі, це завжди питання конкретики. Не можна сказати, що нам потрібно, щоб тут були ринки, а тут не потрібно. Зараз повернемося до робочих місць і до промисловості, і до того, що може здаватися, наприклад, парадоксом. Я одночасно можу казати, що потрібно підтримувати ті напрямки державної підтримки, де буде попит на вугільну промисловість, наприклад, чи на руду, і в той же час я кажу, що от ви не бачите промисловості.

Дивіться, як воно працює. Продуктивність праці нам важлива в економіці. За останні 10 років продуктивність праці найбільше зростала в ІТ на людину. Другим по рівню було агро. З тих галузей, які я аналізував. І третє – вже було виробництво певне. Причому виробництво, воно дуже повільно зростає, нижче ніж в середньому економіка. І частково...

_____. *(Не чути)*

МИЛОВАНОВ Т.С. Зрозуміло. Але питання, скільки, куди нам потрібно, у нас не так багато грошей в державі, куди ці гроші потрібно

вкладати, і чому у нас промисловість чи інші напрямки такі важкі зростають мало. Вони капітально інтенсивні. Ринок капіталу у нас нерозвинений, капітал дорогий. Тому продуктивність праці швидко зростає в тих напрямках, де у нас є ресурси, де швидко можемо адаптуватися. Можемо говорити по даним, я покажу свої дослідження. Якщо ви мене переконаєте, що потрібно по-іншому, я зміню точку зору. Тому, коли ми говоримо про професійну освіту, нам потрібно в цілому в рамках України перебудовувати навички людей від капітально інтенсивних до капітально неінтенсивних, тому що у нас капітал дорогий. Тому от на ІТ там висока продуктивність, а на промисловості низька.

Тепер повертаючись до промисловості, чи, наприклад, чому я кажу одночасно, що потрібно підтримувати щось пов'язане з рудою. Якщо ми підтримаємо інфраструктуру, то там найбільший мультиплікатор економічного зростання. Нам не обов'язково підтримувати саму промисловість, але, можливо, нам потрібно підтримувати "Укрзалізницю" чи порти, чи концесію. Тому потрібно дивитися одночасно, де ми максимально можемо посилити продуктивність праці і максимально мати мультиплікатор економічного зростання. І посилення продуктивності праці, це буде в переформатуванні професійної освіти на ті навички, які не потребують роботи з капітальними індустріями, з промисловістю, на жаль, а в інфраструктурі, там де промисловість може працювати більш ефективно. Такий трохи парадокс.

Стосовно того, як ми збираємося це робити. Дійсно, покладена відповідальність за це на місцеву владу, але держава має можливість стимулювати і через податки, і через фінансування. До того ж є служба зайнятості і служба держпраці тощо, тощо, тощо, там є ресурси. Нам потрібно зробити профайлінг ринку праці. Зрозуміти в яких областях, в яких містах у нас є люди, які не мають сучасних навичок. Зрозуміти, де можна підвищити продуктивність праці за рахунок трансформації підприємств тощо.

І остання фраза стосовно 70 відсотків університетів. Прочитайте уважно. Іде мова не про...

_____. *(Не чути)*

МИЛОВАНОВ Т.С. Так, правильно. Я зараз на це відповім. Виходить із статусу бюджетної установи. Це не означає, що закінчується бюджетна підтримка. Це означає, що в них форма змінюється. Для того, щоб вони... Ні, це не жарти, це серйозно. Ми і службу зайнятості будемо аутсорсинг, тому що держава неефективно використовує гроші. Подивіться на ці університети. Вони те, що роблять, вони от сьогодні все, що вони роблять, вони свої будівлі отоплюють за рахунок держави. А вони мають між собою конкурувати. І так само, як концесії, збирати гроші не тільки від держави, а ще й від приватного. Працювати разом з бізнесом, щоб ті навички були потрібні. Отримувати замовлення від бізнесу. Тому іде мова про те, щоб запуснути конкуренцію, нарешті, між університетами, а не забрати в них гроші. Дякую. Це важлива різниця.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Богдан Кицак.

КИЦАК Б.В. Я думаю, ми більш деталізовано з міністром економіки в подальшому опрацюємо всі макроекономічні показники, яким чином розвивати в принципі економіку під час стратегічних Зараз не про це мова йде.

Я думаю, що взагалі представники Кабінету Міністрів можуть зараз чудово порівняти, тому що вони були на інших комітетах, яким чином у нас відбувається все спокійно, виважено і професійно в принципі, без будь-якого гарчання.

Що хотілося би побажати, оскільки це наш економічний комітет буде базовим, стратегічним і взагалі профільним для розвитку України в майбутні 5 років. Хотілося б, щоб і відношення міністерств було до нас відповідним. Тому запрошуємо міністра економіки для того, щоби ми якомога більш частіше зустрічалися і провели ось цю, те, що я наголосив під час першого моменту, провели стратегічну сесію, куди ми розвиваємо економіку, яка модель, які магніти і на що потрібно робити ставку, на що не потрібно робити ставку, яка роль держави в економіці. Ну, ми розуміємо, що ми маємо мінімізувати цю роль держави, але чи це варто зараз робити, відпускати у вільне плавання частину промисловості, чи не варто. Тому це потрібно зробити.

Ми зараз всі поставлені перед фактом, що програму дій уряду потрібно приймати, тому що час у нас обмежений. І знову ж таки, чому ми говоримо про стратегічне бачення і випрацювання цієї спільної дорожньої карти, оскільки зараз є чудове вікно можливостей, щоб ми могли напрацювати той комплекс законопроектів, які дадуть можливість українській економіці запрацювати. Якщо ми це вікно можливостей втратимо, то це буде просто виглядати, що ми їдемо автомобілем на великій швидкості і просто підкачуємо собі колесо, коли його потрібно просто замінити повністю.

Дякую. Це таке побажання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Богдане, у вас просто репліка, я розумію, що питання нема.

Якщо дозволите, я задам питання. Скажіть, будь ласка, а є представник Міністерства енергетики?

_____. Він зараз підписує, сам міністр, він підписує з міністром Білорусі протокол. І сказав, що як тільки закінчить, приїде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Інфраструктури представника...

_____ . Він в Житомирі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, вибачте. О'кей.

Тоді відповідне питання буде до представника Міністерства інфраструктури і до пана Тимофія. Пан Тимофій сьогодні особливою популярністю користується. Ну, нічого.

Питання перше, перше і наступне. Прем'єр-міністр, коли на фракції представляв Програму дій уряду, навіть він зазначив, що в Україні катастрофа з вагонами і катастрофа з тягою, немає вантажних вагонів і немає тяги, щоб ці вагони тягнути. Якщо, а ми всі сподіваємося, що це стане правдою, прогноз розростання економіки, який надав уряд справдиться, то ця катастрофа буде просто надзвичайно, ну, відчутна, ми кожен відчуємо її на собі. Бо вантажі, які виробляє промисловість або сільське господарство, просто нема буде чим перевозити. Разом з цим, ми знаємо, що вагон – це повністю український виріб. В Україні своя руда, свій метал, своє збиральне виробництво повністю вагон – це абсолютно від землі до готового виробу, це готовий виріб. Тому, причому промисловість біла, якщо в Україні хтось виробляє вагони, це дуже добре для держави, тому що це одразу ідуть податки.

На жаль, у програмі, яку я продивився, я не знайшов відповіді на питання, як Україна планує чи через залізницю, чи через приватні компанії, як планує вирішуватися проблема забезпечення вантажних перевезень, тому що економіка просто їх буде потребувати, а перевезень не буде.

У мене є ще час? Друге питання до пана Тимофія. Заявлені дуже амбітні цілі по експорту. Надзвичайно амбітні. Для того, щоб експорт зріс 2 рази за 5 років, він повинен зростати на 15 відсотків щорічно впродовж кожного року.

Ми розуміємо, що експорт – це не щось загальне, це щось абсолютно конкретне. В Україні 25 відсотків експорту це металургія, ще приблизно стільки ж сільське господарство, ще якусь частину займають ІТ, ще якусь частину займають все інше. Тобто кожна з цих великих галузей має зростати, щонайменше, на 15 або, якщо якась менше, то якась має зростати більше.

Що стане драйвером цього зростання? Бо це фундаментальні важкі галузі, в яких отак просто через те, що при всій повазі до pana міністра, навіть якщо він їм накаже зростати, вони самі зростати не зможуть. Тому ось таке питання: як планується вирішити питання дефіциту вагонів і дефіциту тяги? І друге питання: через що буде, які підґрунтя для зростання експорту в тих цифрах, які заявлені в програмі?

Дякую.

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую.

Я по всьому відповім зразу, якщо можна.

Перше. А ви додасте, якщо хочете. Дивіться, зараз експорт зростає 10 відсотків на рік, тобто для того якщо ми маємо 10 відсотків на рік п'ять років середній тренд, то ми отримаємо вже ну не в 2 рази, але... трошки більше, але... О'кей, для того, щоб він зростав, потрібно, дійсно, ви правильно сказали, в півтори рази. Тобто ми маємо прискорити зростання на 5 пунктів. Що це означає? За рахунок чого це можна зробити? Перше – зняття мит на товари. Це означає таке... ну обережно треба, потрібно говорити, але покращання угод про вільну торгівлю, да, передусім ЄС. Також розширення участі в загальних системах преференцій від США до Австралії. Зняття бар'єрів на послугу; діагональна акумуляція в походженні товару в середньоземному регіоні; зняття нетарифних бар'єрів, наприклад, інтеграція митниці з ЄС; еквівалентність в технічному регулюванні, тобто стандартизація; в харчовій продукції; фітосанітарія; зняття інструментів

торгового захисту проти нас також і через промоцію експорту, звичайно. Все те, що і так є, в програмі розписано.

Далі. З точки зору макро, які напрямки мають? Активне залучення інвестицій в експортоорієнтовані виробництва. Це АПК, звичайно, так. Це руди, метал, машинобудування. І відкриття ринків землі, що підвищать продуктивність, і розвиток туризму. Оці всі речі... І ще можна говорити про легалізацію, аутсорсинг і послуги, які ми і так експортуємо, але ми їх не бачимо. А це питання легалізації чи, дійсно,

Стосовно вагонів. Насправді, ми продаємо не вагони, а локомотиви. Проблем з вагонами немає. Ну, як мінімум в АПК. Можливо, в руді інша ситуація.

_____. *(Не чути)*

МИЛОВАНОВ Т.С. Ні. Проблеми немає в тому, що їх не можуть привести.

_____. Вагонів самих так само не вистачає.

МИЛОВАНОВ Т.С. Де саме?

_____. Вибачте.

МИЛОВАНОВ Т.С. Да, давайте.

_____. Зношеність вагонного парку "Укрзалізниці" станом на зараз 90 відсотків.

МИЛОВАНОВ Т.С. А приватні вагони? Це зрозуміло. А приватні вагони?

_____ . Приватні вагони. Зношеність приватного парку складає приблизно 75 чи 80 відсотків.

МИЛОВАНОВ Т.С. Я вам можу сказати, що я сьогодні проводив зустріч з АПК, з аграріями і запитував. Там те саме питання піднялося по інфраструктурі. Вони сказали, що у них немає проблем з вагонами. Можливо, це неправда. Але галузь... Ну, давайте я скажу, що галузь сказала. Вони кажуть, що насправді є проблеми з локомотивами. Тобто ми продаємо, коли ми на ProZorro чи деś ставимо вагони, ми вирішуємо проблему локомотивів. В будь-якому випадку, як сьогодні відбувається, це ж транспортна задача, вона така комбінаторна. Треба взяти вагони звідси, локомотив має притягнути сюди. Потім вони там постояли, локомотив повіз щось інше в інше в інше місце, інші вагони, ті вагони там застряли, їх потрібно повернути. Інколи вони впусу ідуть, інколи нема.

Питання полягає в тому, як це більш ефективно робити. На сьогодні там є, на мою таку, на хлопський розум, до 10-15 відсотків можливості просто підняти ефективність використання наявного парку локомотивів і вагонів через більш ефективний, те, що називається Це, до речі, є в програмі уряду, там, де ми кажемо про ProZorro і про більш ефективно... там є фраза про створення і дизайн ринків. Це про саме те йдеться, щоб сьогодні чи розподіл локомотивів, вагонів за наступний рік зробити більш ефективним. Я думаю, що там є резерв у 10-15 відсотків точно.

Дякую.

_____ . Зі свого боку хочу додати, що зараз знаходиться ж на розгляді новий Закон України про залізничний транспорт. І там передбачено, що ми будемо реформувати залізницю і створювати замість однієї великої компанії 3 операторів, так. Один оператор буде займатися пасажирськими

перевезеннями, другий буде займатися вантажними перевезеннями, і третій буде оператором інфраструктури.

Ми сподіваємося, що ця реформа, вона буде комплексна. Цим законопроектом передбачено відкриття ринку до приватної тяги. І так само ми плануємо оновити 200 одиниць тягового рухомого складу наступні 5 років, і 800 пасажирських вагонів. Тобто питання тяги, звичайно, є, але в будь-якому разі на сьогоднішній день ми розглядаємо Міністерство інфраструктури, можливість політики забезпечення мобільності пасажирів і вантажів, тобто мультимодал. Це має бути не тільки за рахунок залізниці, а все має бути пов'язано. Якщо у нас є порт, до нього мають йти і дороги, і залізниця і так далі.

Тобто ми будемо розвивати більший напрямок, – це дуже амбітне завдання, але більший напрямок переходу до мультимодальності, щоб частину забирати більше і на дороги, і на річки. Як ви знаєте, у нас це дуже актуальне питання і так далі. Да, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротка ремарка перед тим, як я надам слово пану Давиденку. Наш комітет хотів би розуміти, яка ситуація з локомотивами General Electric. І чи Україна продовжить закуповувати їх готові, чи все ж таки повернеться до здорового глузду і почне вимагати від американської компанії локалізації цих локомотивів в Україні? Чи є якась позиція у міністерства з цього приводу?

_____. Ви знаєте, я не готова доповісти зараз з цього приводу, тому що мій напрямок – це дорожний, але я впевнена, що завтра ми доповімо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей, без питань. Дякую.

Будь ласка, пане Давиденко, будь ласка.

ДАВИДЕНКО В.М. Дякую.

Ну, я якраз по інфраструктурі, якщо вже ми говоримо, допоможу вам відповісти на запитання. Ми закупили локомотиви General Electric, ну, щоб було всім зрозуміло, дизельні, у нас всі дороги максимально електрифіковані, у нас всього на всього 5 відсотків таких доріг, тому ці локомотиви вони взагалі не вирішують ніякої проблеми в Україні. Ви правильно сказали у нас є потужні заводи, які можуть ремонтувати в місяць 50 локомотивів. На сьогоднішній день є проблема в тязі, але найбільша проблема, приватних вагонів вистачає, в 13-му році оборачуємість одного вагона була 8, на сьогоднішній день вона десь 1,5. Тобто... А, якщо я вам скажу, що є така Юго-Западна дорога, яка невчасно проводить тендери по закупці солярки і в результаті вся дорога стоїть і вони об'являють, ну, заборону на рух вантажів, прийом, відправку і так далі. А, якщо я скажу, що до станції Козятин доходить російський локомотив, за який ми платимо потрібну вартість або же локомотив з Харківської дороги їде на Львівську, тому що машиніст на сьогоднішній день локомотива отримує заробітну плату дуже низьку, а керівництво "Укрзалізниці" вигідно показати прибуток за рахунок невикористаних інвестицій і отримати премію. Оце така вам правда. Тому, якщо ми говоримо... К сожалению, у мене не було можливості і Програму уряду ми отримали буквально за 15 хвилин до того як почався комітет, то, ну, якби тут уже до секретаріату запитання, щоби все-таки це все відбувалося завчасно.

Також я би хотів сказати, що інвестиції в аграрний сектор не як не пов'язаний з зняттям мораторію на продаж землі, це гроші на проїдання. Но мені дуже приємно, що тут є пан міністр, я з ним готовий поговорити як людина, яка займається цим, ну, або ж працює в сільському господарстві з 1987 року, і, ну, трошки знає про що говорить.

Ну, що стосується, ну, Міністерства фінансів, у мене є конкретне запитання. Чи не буде знижуватись база оподаткування для аграріїв? Тому що ви кажете про збільшення доходів до місцевих бюджетів, мається на увазі

там ОТГ, у нас питання звучало. Ну, постійно, скажемо так, вже колеги там, і ведуться такі розмови про збільшення нормативно-грошової оцінки, бази оподаткування, підняття відсотків і так далі. Тобто все-таки за рахунок чого збільшуються надходження до ОТГ?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Давиденко.

Я так розумію, що у вас питання до міністра фінансів, правильно?

Дозвольте я перед цим коротеньку ремарку стосовно програми дій уряду. Ну, по-перше, ми прийняли на засіданні, що ми матеріали будемо в електронному вигляді надсилати. І я собі особисто програму дії уряду взяв скачав з сайту і надрукував, тому що мені легше читати друкованим, але вона там вже два тижні чи там тиждень принаймні.

ДАВИДЕНКО В.М. Вона є в електронному вигляді. Але, скажемо так, у нас же є електронний майданчик, на якому ми там, у нас приходить повістка дня. Ну, взагалі про сьогоднішній комітет ми ж не знали ще там до 16-ї. То ми якби там хоч 16 було, то ми могли би там подивитися, нам не треба в бумажному вигляді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ми попросимо секретаріат..

ДАВИДЕНКО В.М. Це ж питання системне.

І я, до речі, хотів вже, якщо ви там дали мені слово, дати можливість нам сказати, коли на наступному тижні буде засідання комітету, не більше не менше? Чи це буде середа, як говорили, чи знову п'ятниця, щоб ми могли спланувати ефективно свій робочий час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Почув.

МАРКАРОВА О.С. Дивіться, в проекті бюджету, який ми до першого читання подали, ми розраховували все виключно на сьогоднішніх ставках. І як ви знаєте, по податку на землю так само, як і податку на нерухомість, це питання в першу чергу місцевих рішень, які повинні приймати місцеві органи влади. Ми зі свого боку комунікуємо, закликаємо, рекомендуємо, щоб всі місцеві органи влади взагалі ці податки встановлювали. Тому що не секрет, що на місцях дуже багато такого бажання сподобатись, щоб не називати популізмом, коли не встановлюють відсоткові...

ДАВИДЕНКО В.М. Я все знаю. Нормативно-грошова оцінка буде змінюватися, скажіть?

МАРКАРОВА О.С. Ну, це питання не до Міністерства фінансів. Але що я можу точно сказати, і тут, мабуть, Тимофій може сказати, тому що ми працюємо дуже сильно зараз над, перше, питання кадастру. І ви знаєте ці кадрові питання. Тому що, перше, що треба зробити – це навести лад в кадастрі. Раз. Друге, що треба зробити – навести лад в нормативно-грошовій оцінці в підходах до оцінки для того, щоб вона відповідала дійсності. Тому стосовно нормативно-грошової, я думаю, що, якщо є...

МИЛОВАНОВ Т.С. Дивіться там така ситуація, що, якщо порівняти ту землю, що продається на аукціонах ціна, і ту оренду, яку платиться, вони зовсім різні. Зрозуміло, що оренда не доплачується і занижена. І тому потрібно це вирівнювати.

Дякую.

ДАВИДЕНКО В.М. Яким чином? Є договірні відносини, є орендар, є орендодавець, у них є договірна умова. Є нормативно-грошова оцінка.

МИЛОВАНОВ Т.С. Все в рамках закону. Нормативно-грошова оцінка в рамках закону. Методологія буде змінена, щоб відповідати ринковій вартості.

Дякую.

ДАВИДЕНКО В.М. Тобто вона буде змінюватися, то єсть доходи місцевих бюджетів будуть...

МИЛОВАНОВ Т.С. Вона буде змінюватися...

ДАВИДЕНКО В.М. Ну, я мовчу вже про те, що взагалі підтримка аграрного комплексу, ну, відсутня на сьогоднішній день. Вмісто 8,4 мільярда 4,4, і плюс ви ці 4,4 всі направляєте на відшкодування відсотків на покупку землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

МАРКАРОВА О.С. Я коротку ремарку по аграрному комплексу. Ви можете подивитися в онлайні у нас зараз весь бюджет от Open Budget, весь бюджет є в онлайні. Якщо подивитись на використання аграрної підтримки в 18-му і в 19-му році, кожен рік використовувалось менше половини, а решту перенаправлялось на інші програми. Це перше.

Друге. Самі ж депутати від "Слуги народу" дуже сильно критикували попередній Кабмін щодо критеріїв і того, хто були отримувачами по деяким програмам. Саме тому зараз, враховуючи, що земельна реформа – це головний пріоритет, у нас зараз в проекті бюджету поставлені всі 4,4 на підтримку саме земельної реформи і на пріоритет номер один здешевити кредити для тих маленьких фермерів і маленьких підприємств, які захочуть купити землю. Однак це точно дискусія, яку до другого читання можна провести, якщо ви вважаєте, що є якісь програми, які були ефективними і

заслуживают на поддержку, то в рамках и профильного комитета, и бюджетного комитета, и комитета, в котором мы сейчас находимся, то дискусию точно можно и доцельно провести, чтоб мы, подаючи бюджет до другого чтения, могли вклучити вашу точку зору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ігор Марчук.

МАРЧУК І.П. Уважаемые коллеги, я хочу как раз и продолжить тезис моего коллеги Евгения Шевченко, так сказать, относительно выдающегося реформатора экономики Грузии Кахи Бендукидзе. Я как раз являюсь сторонником неортодоксальной либерторианской идеологии, а это значит, что минимум государства в экономике.

Мы с вами все хорошо понимаем, что неэффективное государство нуждается в большом количестве налогов. Мы с вами также очень хорошо понимаем. Что налоги нужны государству, а не предпринимателям. И если налоги нужны государству, а не предпринимателям, поэтому государство должно заохочувати предпринимателей платить налоги.

Да, так вот, к сожалению, в программе правительства я не увидел четкой налоговой политики на 2020 год. То есть небольшой экскурс по, например, постсоветскому пространству. Кругом идет сплошная либерализация. Ну мы знаем, Эстония – нет налога на прибыль, есть налог на выведенный капитал; Узбекистан освободил малый бизнес на 5 лет вообще от налогов; Грузия – малый бизнес с 5 процентов перевела на 1 процент со ставки... ставки с оборота; Россия ввела понятие... одну секундочку, самозанятых особ, да, и там единая ставка налога 4 процента.

Мой вопрос в следующем. Что вы предполагаете и предполагаете ли вы либерализовать налоговую политику или ограничить, пока ограничиться только упрощение администрирования налогов ну и снижением штрафных санкций, которые сегодня мы кстати проголосовали по Закону 1233.

МАРКАРОВА О.С. Я дуже коротко.

На 2020 рік в проекті бюджету, я трошки, між програмою і проектом бюджету буду перескакувати. В проекті бюджету ми заклали зменшення перерозподілу ВВП через доходи, тобто у нас тиск трошки зменшується. В той же час для того, щоб ми могли, дійсно, в 2020 році знижувати ставки, як ви кажете, для цього я закликаю вас подивитися на видатки бюджету. Тому що я сподіваюся, що до 1 жовтня ну хтось... там уже перші ті, що почали надходити інформація, всі пропозиції депутатів до бюджету на збільшення видатків: збільшити соціалку, збільшити освіту, збільшити медицину, збільшити... все збільшити. І, чесно кажучи, без абсолютно відвертої розмови, де саме ми можемо зменшити фінансування, не може бути розмови про те, як ми знижуємо податки.

Друге питання, це питання бази. В жодній з країн, які ви перелічили, немає такого сектору тіньової економіки, як в Україні. Я, мабуть, для комітету підготую тоді, у нас є така табличка порівняльна реальних ставок податків, які є зараз, реальної бази і реальної ситуації з самозайнятими і ФОПами, які у нас теж є, вони різної форми, для того, щоб ви теж мали ну таку повну картинку на сьогодні, наскільки ми відрізняємося від і європейських країн, і пострадянських країн. І ну хочу сказати, що ситуація щодо ефективного оподаткованого навантаження у нас не найгірша. Це не значить, що його не треба зменшувати, тому що ми вважаємо, що це може бути нашою конкурентною перевагою. Але порядок речей тут повинен бути наступний:

Перше. Ми і ви вже дуже багато проголосували законів, які, дійсно, потрібні для того, щоб митницю нормальну побудувати, і об'єднати інформацію для того, щоб ми зрештою могли розібратися ну з серйозним тіньовим сектором величезним, який у нас є.

Друге питання, це яке стосується наведення ефективності в видатках. 167 мільярдів – трансферт Пенсійному фонду. Ми не Грузія, ми не Естонія, у

нас мільйонів пенсіонерів, і ми, на жаль, не можемо зменшити їм і не платити пенсії, а в ситуації, коли у нас країна, в якій солідарній системі, коли у нас старіє населення, коли у нас народжуваність невисока і коли у нас сьогоднішніх платників в Пенсійний фонд набагато менше, ніж отримувачів Пенсійного фонду, частково через демографічну ситуацію, а частково через велику тіньову зайнятість, ну це ситуація, з якою треба вирішувати саму структурну проблему спочатку. Тому я вважаю, що першим, що треба зменшувати, це податок на зарплату, тобто якщо ми будемо можливість мати, треба зменшувати ПДФО. ПДФО – це точно як би податок, який підлягає зменшенню. Якщо ми зможемо за рік напрацювати ситуацію таку, щоб ми могли зменшити з 18-и до 15-и, це буде велика перемога. Але на сьогоднішній день от є бюджет, є дефіцит 2 відсотки, в рамках яких ми діємо на наступний рік, є доходи і видатки. Давайте говорити про конкретні статті, давайте говорити про конкретні дії.

Зі свого боку Міністерство фінансів завжди виступає за бюджетну ефективність, але тут наші пріоритети, які стоять в програмі уряду набагато раніше, ніж фінансові, да. Це соціальна – охорона здоров'я, освіта, тобто наш людський капітал, – вони все-таки первинні. Тому давайте там подивимося дійсно, як ми можемо знайти ефективність і що робити з іншими видатками. Зі свого боку чим займається ще Міністерство фінансів щодо знаходження ефективності, це активна робота з нашим боргом. Ми працюємо над тим, щоб наше боргове навантаження зменшилось і як відсоток до ВВП, і як вартість, і наші рейтинги, тому що це нам дозволить не витратити такі величезні гроші, як ми витрачаємо зараз.

Це не нами створена проблема, ми отримали цей борг в 14-му році такий, як він був. Він був 80 відсотків до ВВП. І в нас займе ще декілька років, щоб ми прийшли туди, куди ми хочемо прийти. Але це суттєвий ресурс, який: або дасть можливість нам зменшити податки, коли ми дійдемо до цього варіанту, або краще профінансувати там ту ж саму освіту чи інфраструктуру як розвиток.

МАРЧУК І.П. Да, но вы же знаете, вы знаете...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Марчук, регламент. Якщо можна, ще...

МАРЧУК І.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже коротко, будь ласка.

МАРЧУК І.П. Да. Так сказать, либерализация как раз налоговой политики и служит для того, чтобы бизнес не прятал свои деньги в тени, а выходил на свет и работал в правовом поле. Это основная задача, так сказать. Поэтому и страны либерализуют данную политику, вот и все.

МАРКАРОВА О.С. Я дуже коротко, тому що це дуже, це дуже... якщо можна, пане головуєчий. Тому що це дуже важлива дискусія. Я насправді теж особисто з Кахою Бендукідзе була знайома, коли ми Російський інститут директорів ще створювали корпоративний. Так от лібералізація сама по собі ніколи не витягує бізнес з тіні.

Я в 14-му році прийшла з бізнесу сюди на роботу. Лібералізація тільки тоді дає результат, коли поруч з цим працює комплайнс. В Грузії лібералізація йшла разом з тим, що дуже сильно закрутила гайки ДФС місцева грузинська, і людей садили в тюрму за порушення податкового законодавства. У нас цього не відбувається, у нас ніхто ще ні разу не був покараний за те, що агресивно не сплачує податки, скажімо так.

Тому питання яке, ми це зробили, я причетна до зниження ЄСВ, яке було 3 роки тому, яке насправді не дало ніякого ефекту на детінізацію. Я все одно вважаю, що це правильний був крок, тому що він бізнесу дав можливість трошки дихнути. Але падіння, яке відбулось від ЄСВ в Пенсійний фонд, Пенсійний фонд відновив своє надходження виключно на

економічне зростання, а не на оці зниження, тобто не відбулось самої детінізації самої по собі. Тому працювати над цим потрібно, податки треба зменшувати для того, щоб і інвестор до нас ішов, але це повинно бути паралельно з таким серйозним підвищенням комплаєнсу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, пані Лічман. Да, Ганна Лічман, будь ласка.

ЛІЧМАН Г.В. Доброго дня! В мене питання стосовно саме Програми уряду. Є така ціль 7.2: українські споживачі отримують безпечні товари та послуги. Цитую. "З цією метою ми імплементуємо вимоги законодавства ЄС у відповідних сферах". Також у цьому пункті йдеться про ХАССП і інші гарні ініціативи. У мене питання таке. А що буде з цінами? І що буде зі споживчим ринком? Ми досить гарно розуміємо, що українці не багаті люди, і платити за такі інновації, ну, можуть не всі. Я особисто "за". Але ж ми...

МИЛОВАНОВ Т.С. Дивіться. Стосовно цін. Нам потрібно, щоб люди більше заробляли, і нам потрібно, щоб інфляція була маленька. Інфляція зараз на кінець цього року чи на сьогодні яка? Там, ну, ще невідомо, що буде на кінець року, але вона вже менше 10 відсотків, і вона уповільнюється. Якщо ви подивитеся прогноз інфляції, то вона іде до 6, там 7 відсотків на наступний рік. Тому це відповідь, що буде з цінами.

Звичайно, якщо ми почнемо агресивно, амбітно зростати, то інфляція, спадання інфляції трошки уповільниться. Це завжди баланс. Але відповідь на те, щоб у нас були хороші ціни, ну, для людей, вона полягає в розвитку економіки і зниження бар'єрів, і підвищення можливості для торгівлі, а не навпаки.

ЛІЧМАН Г.В. Я вибачаюся...

МИЛОВАНОВ Т.С. Можливо, я не зрозумів питання.

ЛІЧМАН Г.В. А якщо норми ЄС ми будемо намагатися втілити в життя, це призведе до росту собівартості цієї продукції. У виробника.

МИЛОВАНОВ Т.С. Якої конкретно? Ну, приклад такий, щоб...

ЛІЧМАН Г.В. Ну, якщо ми візьмемо любе виробництво, там м'ясо-ковбасної продукції...

МИЛОВАНОВ Т.С. Да, якщо ми беремо м'ясо-ковбасну продукцію.

ЛІЧМАН Г.В. І дамо норми ЄС. Ціна цієї ковбаси зросте, це ж так.

МИЛОВАНОВ Т.С. Але ви знаєте що, наприклад, я сьогодні був на нараді чи розмові про харчову безпеку. Ви знаєте, що в 38 відсотках перевірок наших шкіл були порушення харчової безпеки? Стандарти нам потрібні не для того, щоб зробити щось дорожче, а для того, щоб людей перестали травити. І дійсно, те, що якщо ми виконуємо стандарти європейські, дійсно, якість буде вища.

ЛІЧМАН Г.В. І ціна.

МИЛОВАНОВ Т.С. І ціна буде вища. Але сьогодні люди просто травляться. Да? От я вам покажу ну статистику результатів перевірок Держпродслужби, да. У нас навіть, щоб... Вибачте, що я виходжу в сторону трохи, у нас проблеми в школах з бактеріями в воді, яку діти п'ють. Тому нам стандартизація порівняно з ЄС...

ЛІЧМАН Г.В. В програмі уряду нічого немає про школи. Там...

МИЛОВАНОВ Т.С. Ні, я кажу, що ми загальні стандарти ставимо не для того, що нас хтось просить, а тому що вони нам потрібні. Нам стандарти якості потрібні самим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, пане Тимофію.

Будь ласка, Людмила Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. Доброго дня, колеги. Я хочу скористатися нагодою, що до нас приєднався міністр енергетики і хотіла би запитати таке. Ну, ми розуміємо, що у нас, як-не-як, але запустився цей ринок електроенергії вільний. Зараз нам потрібно щось зробити за наступний там рік-два для того, щоби цей ринок запрацював так, як він повинен працювати. З урахуванням того, що енергетичний ринок у нас високомонополізований в країні, хотілося б почути, яким чином пропонує міністерство конкретні кроки щодо зниження монополізації, ступеню монополізації енергетичного ринку. І в принципі, модель, як ви собі бачите першочергових кроків, щоби відійти від крос-субсидіювання на ринку?

ОРЖЕЛЬ О.А. Доброго дня. Я дякую за запитання. Справа в тому, що крос-субсидіювання і взагалі збільшення конкуренції, збільшення конкуренції – це якраз той елемент, який дозволяє зменшити тарифи. Тобто більше конкуренція – менші тарифи.

Дійсно, була позиція Президента щодо перенесення цього ринку. Ми активну займали позицію також, що ми не готові до цього ринку. Ринок запущено. Зараз іде напрацювання в частині того, щоби збільшити конкуренцію. Але хочу звернути увагу, що у нас в програмі уряду це передбачено, ми можемо разом з депутатами напрацьовувати зміни в законопроект, тому що дуже багато елементів, саме як працює ринок. Це дійсно великий законопроект, це законопроект про ринок електричної

енергії. І зокрема ми будемо просити встановити такі інструменти, як динамічні прайскепи, тобто прайскепи, які залежать від економічних факторів, що...

Я особисто на минулому тижні був в НКРЕКП і наводив їм аргументи, чому прайскепи все-таки необхідно переглянути для того, щоб ці економічні чинники, які впливають і можуть впливати на зменшення, мають бути передані кінцевому споживачу. У нас є незалежний регулятор, нам треба зараз змінювати Закон про незалежний регулятор, підтримуючи всіма фібрами душі незалежність регулятора, у нас є... тобто певний елемент нерозуміння регулятором, можливо, тих чинників, які впливають на зменшення. Тобто ми не можемо віддати ці елементи назад в ринок споживачу.

Тому є напрацювання щодо динамічних прайскепів. Є напрацювання також щодо зменшення лотів, тобто і анонімності аукціонів, коли незрозуміло, хто в кого купує і не зрозуміло – і маленькими обсягами. Це означає, що все ж таки ринок працює як? Я – великий покупець, купую великий обсяг, тому у мене менша ціна, і я на цьому заробляю. Ну, тобто ми знаходимо великі з великими, вони від цього виграють. Але, коли у нас монополізація, це означає, що маленькі зовсім програють. Тому є ідея передавати меншими лотами і анонімно, щоб якраз за невеликий лот електричної енергії могли конкурувати як, наприклад, металургійний завод, так і якесь невелике виробництво, і тоді ми створимо реальну конкуренцію і, насправді, від цього виграють ну практично всі, тому не треба нам ну знову-таки доводити аргументи, що великі мають отримати великі обсяги. Тому от такі напрацювання є. Також додатковим елементом і сьогодні була зустріч з послом ЄС, ми говоримо про синхронізацію з Європою і головне завдання – це об'єднання енергетичних ринків, коли наша монополізація вже перестане бути монополізацією.

У мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги члени комітету. чи є ще питання?

Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане головуєчий, шановні депутати члени комітету, шановні міністри, представники міністерств! Я вважаю за досвід свій в 3,5 роки в уряді і те, що третій термін перебуваю депутатом, розумію процеси і розумію процедуру відповідальності, і особливо слів і цифр, які ми озвучили. Я би, дійсно, хотів і побажав вам, що при тих можливостях, які відкриваються, щоб воно було вікном результатів. І я би, дійсно, це бажав, тому що я розумію, як це відповідально.

І все-таки, пане головуєчий, хотів би сказати, що все-таки сьогодні на засіданні дуже важливого документу, щоби в якості ні кількості продажу електроенергії, ні кількості вагонів, іншого, має бути просто якість життя людини краща, умови створені для майбутніх поколінь. Ми говоримо про програму, ми говоримо про здорову націю, і ми говоримо про те, що ми повинні зробити реально сьогодні.

Незважаючи, що ми сьогодні спонтанно зібралися, я вважаю за доцільне від себе особисто, від нас подякувати секретаріату за ту організацію роботи, яку ви сьогодні зробили. Бо якщо дивитись зелену книжечку "Регламент", то краще в житті мають бути якісь правила, як жити без правил? В крайньому, я так привик, може, в мене перша освіта дозволяє математична говорити так.

І я хочу сказати, що сьогоднішня оцінка ваших 105 сторінок, в мене є оцінка експертів – 311 сторінок. Це ще не документ, я з цього документа зроблю для фракцій, я відповідальний за ту позицію, це буде максимум 7 сторінок і буде 4 додатки. Оце буде документ. Дуже легко писати великий документ, а дуже складно писати маленький документ. Дуже довго виступати годину, а дуже складно, я попрошу, 6 хвилин, напевно, за пана Руцишина, бо ми так домовлялись.

Я не буду зараз давати ту програму, я просто скажу свої речі. Мені багато чого зрозуміло. Наприклад, я дякую Оксані Сергіївні за зрозумілу формулу, за зрозумілі підходи, за зрозумілі цифри. Ясно єдине, що буде важливим, коли ми будемо затверджувати бюджет як стартову площадку. Це те, що є в активах, в пасивах або що є у виконанні – невиконанні бюджету цього року. Я розумію всі цифри. Я розумію проблематику. Я розумію, як ми повинні рухатись вчора, але не сьогодні. Я розумію ту істину тих проблем, яку нам потрібно рішати.

Друге, що я хочу сказати. Ми, наш комітет, він є політичним. І ми сказали, що на комітеті ми говоримо про економічну доцільність і ті аспекти, які повинні знати і міністерства, і міністри, і ми повинні бути порадиниками і професійними оцінювачами ваг і противаг.

Те, що йшли з програмою ми у Верховну Раду, хочу вам сказати, що декілька десятків законопроектів минулої Верховної Ради і уряду ухвалені цією Верховною Радою іншим номером, трошки дехто іншою назвою, іншими принципами ухвалені. Тобто ми говоримо про те, що важливо зробити неперервність влади, що формується у нас і в Конституції, і у відповідних статтях, які є, включаючи і регламентом Кабінету Міністрів. Мені зрозуміло було по Фонду державного майна, пане Дмитре, коли він проходив на співбесіді, де чітко, я розумію, що людина буде робити і як наповнювати. І я гарантую, що він не тільки виконає, а декілька раз перевиконає ту цифру, яка закладена в бюджеті. Разом з тим...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Регламент. Ми домовлялися до...

КУБІВ С.І. Я можу взагалі зупинитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, я просто вам...

КУБІВ С.І. Я готувався фундаментально. Якщо ми для галочки робимо, я зупинюся. Я тоді попрошу ще, якщо можна, буквально під стенограму, раз так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, завершуйте. Я просто нагадую, що є регламент.

КУБІВ С.І. Добре. Шановні колеги, шановний, хотів звертатись, Прем'єр-міністре, звертаюсь до нього і до членів уряду. Я вважаю, що ми повинні взаємно один одного поважати. І коли ми збираємося теж не по процедурі, не по регламенту, для вас, бо ви просите, то коли відкривають двері, треба казати "добрий день", а не закривати двері. Окремо тим, кого сьогодні немає. Прошу це передати.

Друге. Хочу розпочати з того, що ми з вами згадали Закон "Про Кабінет Міністрів України" і саме статтю 11 цього закону. У частині першій статті йдеться про наступне: "Програма діяльності Кабінету Міністрів базується на узгоджених політичних позиціях та програмних документах коаліції", а в даний момент монобільшості, "депутатських фракцій у Верховній Раді".

Я як народний депутат не зміг знайти інформацію про будь-який офіційний документ, який був аналогом коаліційної угоди, навіть монобільшості, в умовах існування. Разом з тим, хотів би сказати, що такий документ мав би існувати хоча б тому, що він стає підґрунтям формування правил і процесів, які уряд повинен робити. Тому що без законів і без підзаконних актів це не вдасться.

Друге. Не менш важливим основоположним документом для формування програми дій уряду є щорічне послання Президента. Президент недавно підписав дуже важливий документі "Цілі сталого розвитку". В вашій програмі абсолютно немає навіть згадки про цей документ, до 2030 року. Де чітко описано, є чітко цілі, є чітко стандарти і є розуміння. Це підтримано

міжнародними фінансовими організаціями, це підтримано Організацією Об'єднаних Націй, і ми працювали абсолютно в важливому блоці.

Разом з тим, хочу сказати, що таких засадчих документів на сьогодні треба їх, до затвердження в Верховній Раді вони повинні бути, або в крайньому, взяти ці документи, які сьогодні підписані і є доступні. Це покладається не лише на Прем'єр-міністра відповідальність, а це покладається в цілому і на парламентську більшість, і в цілому на депутатів всього парламенту. Ми формуємо це для народу України.

У програмі є відсутня життєвість цієї програми. Це я говорю вам практично і не буду розвивати тої думки. Повністю згідний із зауваженнями програми дій уряду експертного середовища, яке в професійних, не в політичних, а в економічних аспектах є присутнє на професійних сайтах і професійних позиціях.

Разом з тим, хочу сказати, що коли ви готували програму дій, не взяли за основу програму попереднього уряду. Я говорю про перехідну книгу. Кожне міністерство робило. Я говорю про міністерства не тільки там нашого, одного, другого, третього, п'ятого, а я говорю в цілому.

Я скажу вам одне, шановні колеги, що за два-три місяці ми повернемося до Міністерства агрополітики, ми повернемося до Міністерства екології, бо, коли ми говоримо про Міністерство енергетики і екології, одне забруднює, а друге проводить інші рамки. Я думаю, що ви побачите, що місія і візія абсолютно буде змінена. І це правильно, вчасно зупинити певний аспект. Я сам як був міністр економіки, залишав таку перехідну книгу, я добре знаю, що вперше в історії незалежності України отримало кожне міністерство. Тому я не розумію на сьогоднішній день, чому ми не використали тієї тяглості, про яку ми сьогодні говоримо.

Тепер буквально тезисно, попрошу колег і членів комітету, п'ять позицій. У програмі згадано про намір створити Фонд національного добробуту для управління особливо важливим державним підприємствам, при цьому не відновлено роботу комітету, урядових комітетів з призначення

комітету, з призначення керівників, особливо важливих для економіки підприємств. Я говорю про три сімки, я говорю про прозорість кадрів, я говорю про професійність, публічність, пряму трансляцію – все те, що ми робили і те, що не так просто давали і не багато ми отримали певної критики. Фактично, припинено роботу з пошуку відбору якісного топ-менеджменту. Повірте, хвиля обіцянок, вона закінчиться буквально через три місяці, ми це все проходили.

Друге. У програмі не розкрито плани уряду щодо співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, асоціаціями по внутрішнім програмам, які є підписані і є невід'ємними документами. Не від фамілії міністра, Прем'єр-міністра, заступників залежить співпраця з міжнародними організаціями, зобов'язаннями і обіцянками, які є, включаючи і позиції Міжнародного валютного фонду. Я чітко знаю, повірте, досить багато цієї інформації.

На жаль, у програмі абсолютно не прописані пріоритети галузі розвитку економіки, не вказані точки зростання. Ми говоримо про мільйони робочих місць і 50 мільярдів доларів залучення інвестицій. Давайте ми покажемо механізми і як ми це будемо робити сьогодні вже у бюджеті 2020 року. Тому що Міністерство фінансів без цього так само не зможе зробити дохідну видаткову частину, хоча їх блок підготовлений досить серйозно. Ніде не згадано про те, що уряд допомагатиме розвиватися малому і середньому бізнесу. Я б хотів звернутися до Цілей сталого розвитку, я би хотів звернутися те, що Державна регуляторна служба, яка була балансом на сьогоднішній день вирішення наших питань української економіки в цілому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович, якщо можна, ви вже і за Таруту, і за Руцишина ви вже регламент вичерпали. Якщо можна, будь ласка, 30 секунд, будь ласка, закінчуйте.

КУБІВ С.І. Шановний головуючий, я прошу, звертаюсь тоді до регламентного комітету Верховної Ради України виконувати Регламент України, нашого комітету. Призначати його вчасно, надавати відповідальні документи і провести все це, що відбувається. Я не хотів цього говорити, я просив ще рівно одну хвилину закінчити. Ми утримаємося від голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович, ваша пропозиція почута.

Шановні колеги, я хотів би звернутися чи є в залі ще народні депутати не члени комітету, які не висловились, але мають таке бажання, щоб задати питання? Пане Тимофію, у вас була якась репліка? Ні.

Тож, колеги, дякую всім за ґрунтовне обговорення. Хочу запитати, які будуть пропозиції?

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, пропоную рекомендувати Верховній Раді України схвалити Програму діяльності Кабінету Міністрів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є інші пропозиції?

Якщо немає, колеги, я ставлю тоді на голосування пропозицію наступну. Комітет з питань економічного розвитку підтримує подану Кабінетом Міністрів України Програму діяльності Кабінету Міністрів України та рекомендуватиме Верховній Раді її схвалити.

Хто за затвердження цієї пропозиції, члени комітету, будь ласка, прошу голосувати. Хто – за? Будь ласка, хто – проти? Хто – утримався? Степан Іванович утримався. Троє утрималось.

Колеги, дякую. Дякую членам уряду. Ми з вами плідно попрацювали. Засідання комітету завершено. Дякую.